

פמ:

האשה פרק שמיני פסחים

עין משפט
נר מצוה

מסורת הש"ס

(6) לטל סו, (7) וחספסא
פיו ה"ו, (8) וחספסא
סס, (9) ויטין פת: זמנים
ל: חולין מה, (10) וטל
סו, (11) נסח: מה, (12)
(13) וקתן ל, (14) ופי
קדושין טו: ויטין מה, מרכין
ל, (15) טל לחולין, (16) רש"ל

רבינו הגנאל

מתני' הממנה אחרים על
הלקי רשאין ליתן להם את
הלקי כו, פירוש שלשה
שנחברו וקנו מסח ואמר
אחד מהן לאחריהם הני לי
מטו ובאו ואכלו עמי
בחקי רשאין בני חבורה
(לו) ולחמן [לשלישי]
והתריעו מחבורתם,
יורקונו משום דאמר
לית לי נחא (ליה) ולן
דליתו איניש נכראה נכך,
האן על גב דאכלי כוליה
בחד, איבעיא להו בג
חבורה שהיו ידו אחת מהן
יפות, לומר אוכל הרבה,
כהו שיאמרו לו טול חלקך
וצא, ופסטה מירא דחורא
בני חבורה שהיו ידו אחד
מהן יפות, רשאין לומר
לו טול חלקך וצא, ולא
עוד אלא אפי' חספה
ועד שיבולת רשאין לומר
לו טול חלקך וצא
שימ, סאי ולא עוד, לא
מיבעיא קאמר, לא מיבעיא
פסח דאמרונן ליה לחקוני
(ובחין) וזמאן קבילין,
אלא אפילו סיבולת נמי
דלחורא בעלמא, רשאין
לומר לו טול חלקך וצא,
איכא דאמר הא לא
איבעיא (להו) ולן ומצי
אמרי ליה לחקוני וזמאן
קבילין, למיכל ידו (מינין)
למין לא קבילין, כי
איבעיא לן הא, רשאין
בני חבורה ליחלק או
לא, ופסטה מירא, בני
חבורה שהיו ידו אחת מהן
יפות רשאין לומר לו טול
חלקך וצא, ידו יפות אין
שאינו ידו יפות לא (וא
לא) וזמאן קבילין, וזמאן
סיבולת דלחורא בעלמא
רשאין לומר לו טול חלקך
וצא, ופסטה מירא דחורא
בהו רב פסח ובהו רבינא
פסחו הוא, מ"ד הממנה
אחרים עמו על פסחו ועל
הגינתו מעות שבידו חולין
והמכור עילתו ושלמו
לא עשה כלום ומעות
כל שהן יפלו לנרבה,
ופסטה רבא לפה יפלו
לנרבה, קנסא, סאי כל שהן
יפלו לנרבה, דאע"ג דשהו
ארבעה ויהו לי חספה,
כולהו חספה יפלו לנרבה
ואפילו בההוא יתרא
קנסיה רבנן, ומיין שפשו
רבא להא אמר עולא
אפשי דיעין חברין בבליא
טעמא דהא מתביאא זה
הפריש טלה לפסחו והו
הפריש מעות לפסחו
היאך הקדש מתחלל על
הקדש מעות שבידו חולין,

דעות שאני. אע"ג דלא אכלי כוליהו אלא כחד תימנה לר"י מה
זכין לשני הכי לימא ליה דשאני הכא דלא שייך למימר
הא קבילתון ולא דמי כלל לר"י של א' מהן יפות וי"ל דליתערך לשני
הכי דלא ידוק (ואיפסא דוקא) ממנה אחרים דלא מני למימר הא
קבילתון ויהא ידו יפות דמני למימר
קבילתון אין רשאין ליתן חלקו
ומעקרא דהוה צני למיפשט דהוי
כדיו של א' מהן יפות ה"מ למפך
אדרבה איפסא מסתברא לך משני
דלא מני למיפשט מירי: בני חבורה
רשאין לחלק או לא, ואת' אמאי לא
פשיט ממתני' דדוקא אם המנה
האחרים עמו רשאין ליתן חלקו וי"ל
דאיכא למדמי דכלא ממנה נמי רשאין
ליחלק והא דנקט ממנה משום דכל
ענין מיירי אפי' התנו שלא ליחלק ואם
ממנה רשאין ליחלק אכל נדימא לא
מני למדמי דפשיטא דאם התנו שלא
ליחלק אפי' א' מהם ידו יפות אין
רשאין ליתן חלקו דמסתמא על דעת
כן התנו דאם אין אחד מהן ידו יפות
אין דרך ליחלק כלל תנאי:
מעות כל שהן יפלו לנרבה,
ק"ק לר"י דרישא מיירי
כשהקדש מעות לשם פסח כדמוכח
בסמוך וסיפא מיירי כמעות חולין
דלי הקדשן לשלמים אף יפלו מעות
שלמים לנרבה ליבור ויקריבו מהן
עולות לקין המזבח:
ומאחר דלא עשה ולא ב"הם
אמאי יפלו לנרבה,
פירוש אי אמרת בשלמא דעשייתו
מועלת אחי שפיר דקנסין ליה שלא
יניגל בשמות כן פסח אחרת אכל
כיון דלא עשה ולא כלום אמאי
קנסין ליה כיון שאין ממנו דעשייתו
ומשני דמ"מ קנסין ליה:
וזה הפירוש מעות דפסחו כו,
דלי כמעות חולין מאי קמ"ל
פשיטא שהן חולין דלית לן למיקנסיה
כמו כפיסא כיון דשרי למנות אחרים
על פסחו ואת' אפילו אי הו מעות
חולין מעיקרא מכל מקום אף יכול
למנות אחרים אחר שהקדשו כיון
דסגור דאפילו כמעות לא משיר
וכ"ש כפסח דלא משיר מדקשא
ליה אין הקדש חל על הקדש וי"ל
דאע"ג דלא משיר ביה מירי על
דעת עלו מקדשו שיאלו כל אשר
ימנה כיון דקרא כמי (שמות יג)
ולקח הוא ושכנו וכמי ביה (שם)
מטוסו משמע דכלל ענין אפילו
הקדשו ככר משום דעת האדם כן:
י

מתני' הממנה אחרים עמו על פסחו. א' מבני חבורה שהיו
אחרים עמו על חלקו כלל דעת חבורה: רשאין לומר לו טול
חלקך ולא ואוכל אתה וחבורתך את חלקך דלית ליה להאי מנה פסח
נאכל ככ' חבורתו: ג' ידו יפות. אישא מעליא ממנה לאכול
הרבה: קבילתון. קבלתו עליכם
לאכול כלל כמי דנמי הללו: לפקוני
וציאה. שלא יבא נטר ושערותו
למאכל שאר בני אדם: לאו משום
דסוה ליה כו, שיהו עמו אוכלין:
דעום שאני. אין בני חבורה מרואין
להיות כל אלו הדעות בחבורתם שמה
יעכבו: עליהם הפקודה ולא משום
אפילה ימירתא אלא אפילו לא אכלי
כולהו אלא כחד גברא מזו מעכבי
עליה: ממלא כריסו ממנו. כדאמרי'
ככלד זולין (לעיל דף פו). שאין האוכל
אוכל בשמי מקומות: לא רצו לא.
אלמא משום טירחא הדרי ביה הכא
נמי משום פקידא הדרי ביה: לאטרמיין
לדידך לא קבילין. אכל ידו יפות
מדלא נדקו אחריו ש"מ כלל מאכלו
קבילו עליהן: סינולא. מערבות
סעודה של כל ימות השנה: מאי ולא
עוד. מאי אולמיה הא מהא: לפקוני
וציאה. כמדת שאם אחד: דללושא.
ואיכא למימר משום צומא קביליה
עליה כלל מאכלו: רשאין ליחלק.
לחלק פסח ביניהן לכל א' חלק המגיעו:
או אין רשאין לחלק. אלא אוכלין
כאחד ונתתן המנות לפניהם כאשר
סעודות: ש"מ. אין רשאין ליחלק:
כל הני סינולא. הממנה אחרים
והשמש: אישיניה בני חבורה. מרישה
דקמי טול חלקך ושני ליה כההיא
משום דלפקוני וציאה קביליה וכמדת
איש אחד אכל אנת צומא קביליה עלך
וימא עלך צומי לקבילי עלך כלל
סעודתי: ועל חגיגתו. חגיגת מ"ד
שאף היא צאה לכל המניין: מעות
שבידו. שלקה מן המניין הללו:
חולין. כדמפרש טעמא לקמיה שאף
על פי שהמנה ככר הקדש מעותיו
לך והממנה ככר הקדש פסחו
מתחלין המעות על הפסח וטעמא
מפרש: פסוק עולמו. להחכרנה
אחר לא עשה כלום ואין חלקה
קרינה אלא לשם נעלים הראשונים:
ומעות כל שהן. כל מה שקבל מן
העולה והשלמים ואפילו יותר על כדי
דמיהן יפלו המעות לנרבה ליבור
לשפוט שהיו במקדש שהיו מקריבין
מהן עולות לקין המזבח. ולקמיה
פריך ממחר דלא עשה ולא כלום אמאי
יפלו דמיהן לנרבה: אמר רבא קנסא.
קנסו רבנן לקונה דלא ליקני וזמנא
אחריתי עולה ושלמים דאחר ואיזה
הוא דאפסד אנפשיה דלא הוה ליה
למיקני כפרת אחרים וכי האי גונא
גנב אלא מורא גנבי כלומר המוכר
לא פשע אלא הקונה הלך מעותיו
נדבה: אף על גב דשיא ארבעה
ויסבו ליה פ'. לא אמר אישכח
דמתנה בעלמא הוא דיהב ליה ולא
על טלה הקדש אחר לנרבה הקדש
של מעות לחולין מי הויאין למעות (של חולין) אילו היה נתון כזהמת חולין היתה נתפסת כקדושת המעות והן יאלו
לחולין אכל עכשיו מה נתפס תחתיהם שיאלו הם לחולין והא ליכא למימר כמעות שלא הוקדשו עסקין דאם כן מאי למימרא:

מתני' הממנה עמו אחר בחלקו רשאין
בני חבורה ליתן לו את שלו והוא אוכל
משלו והן אוכלין משלהן: ג' איבעיא להו
בני חבורה שהיו ידו של אחד מהן יפות
מהו שיאמרו לו טול חלקך וצא מי אמרי'
מצי אמר להו הא קבילתון או דילמא מצו
למימר ליה כי קבילין לתיקוני וציאה
אדעתא דאכלת טפי מינן לא קבילין ת"ש
הממנה אחרים עמו על חלקו רשאין (בני
חבורה) ליתן לו את שלו והוא אוכל את
שלו והן אוכלין את שלהן מאי טעמא לאו
משום דהו ליה כדים של אחד מהן יפות
ואי סלקא דעתך ידו יפות מצי אמר להו
קבילתון ניהוי האי כידיו יפות אמרי לא
דעות שאני דא"נ תרויהו כחד מבני חבורה
הוא דאכלי מצי אמרי ל' דלא נחא לן איניש
נוכרא גבן ת"ש ה' השמש שאכל כזית בשך
בצד התנור אם היה פקח מומלא כריסו ממנו
אם רצו בני חבורה לעשות טובה עמו באין
ויושבין בצדו ואוכלין דברי רבי יהודה רצו
אין לא רצו לא ואמאי נימא להו הא קבילתון
שאני התם דאמרי ליה כי קבילין אדעתא
דנמרחך קמן למטרח לן לדידך לא קבילין
ת"ש בני חבורה שהיו ידו של אחד מהן
יפות רשאין לומר טול חלקך וצא ולא עוד
אלא אפילו חמושה ועשו סיבולת רשאין
לומר לו טול חלקך וצא שמע מינה מאי ולא
עוד לא מיבעיא קאמר לא מיבעיא פסח
דמצי אמרי ליה כי קבילין לתקוני וציאה
אלא אפילו סיבולת נמי דצוותא בעלמא
הוא רשאין לומר לו טול חלקך וצא איכא
דאמרי הא לא איבעיא לן אלא הכי הוא
דאיבעיא לן בני חבורה רשאין לחלק או
אינן רשאין לחלק ת"ש בני חבורה שהיו
ידו של אחד מהן יפות רשאין לומר לו טול
חלקך וצא ידו יפות אין ידו יפות לא
שמע מינה רב פפא ורב הונא בריה דרב
יהושע עריבו ריפתא בהדי הדדי אדאכיל
רב הונא בריה דרב יהושע רבא אכיל רב
פפא ארבע א"ל פלג לי אמר ליה קבילתון
איתיביה כל הני תיובתא ושני כדשנינן
איתיביה בני חבורה א"ל התם דאמרי ל' כי
קבילין לתיקוני וציאה איתיביה סיבולת
אדאכיל רב הונא בריה דרב יהושע חרא אכיל
רבינא תמניא אמר מאה פפי ולא חרא רבינא ת"ד הממנה אחר' עמו על פסחו
ועל חגיגתו מעות שבידו חולין והמוכר עולתו ושלמו לא עשה ולא כלום
ומעות כל שהן יפלו לנרבה וכי מאחר דלא עשה ולא כלום מעות אמאי יפלו
לנרבה אמר רבא קנסא ומאי כל שהן יפלו לנרבה וכו' דלא הוה שווא אלא ארבעה ויהבו ליה
חמשה אפילו בההיא יתירא נמי קנסוהו רבנן אמר עולא ואיתימא ר' אושעיא
י אפשר ידעי חברין בבליא טעמא דהאי מלתא זה הפריש טלה לפסחו והו
הפריש מעות לפסחו היאך הקדש חל על הקדש דקמי מעות שבידו חולין
אמר

לקנסיה: אפשר ידעין כו, והולאי שיהו ידעין טעם זה ויודעו: שיך. מעות הקדש חל
של מעות לחולין מי הויאין למעות (של חולין) אילו היה נתון כזהמת חולין היתה נתפסת כקדושת המעות והן יאלו
לחולין אכל עכשיו מה נתפס תחתיהם שיאלו הם לחולין והא ליכא למימר כמעות שלא הוקדשו עסקין דאם כן מאי למימרא:
אמר